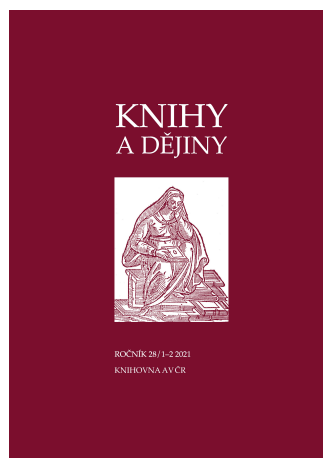

Zitierhinweis

Sladká, Veronika: review of: Lucie Storchová, Companion to Central and Eastern European Humanism. 2: The Czech Lands. Part 1: A-L, Berlin ; Boston: De Gruyter, 2020, in: Knihy a dějiny, 28 (2021), p. 193-194, DOI: [dx.doi.org/10.23852/KAD.2021.28.10](https://doi.org/10.23852/KAD.2021.28.10), downloaded from Website

copyright

Dieser Beitrag kann vom Nutzer zu eigenen nicht-kommerziellen Zwecken heruntergeladen und/oder ausgedruckt werden. Darüber hinausgehende Nutzungen sind ohne weitere Genehmigung der Rechteinhaber nur im Rahmen der gesetzlichen Schrankenbestimmungen (§§ 44a-63a UrhG) zulässig.

doba a místo působení, osoby, s podnikem spojené (tj. majitele a personál), předchůdci a následovníci, nakonec podle možnosti také stručné dějiny firmy. V druhé části se uvádějí osoby, charakteristiky jejich činnosti, spojení s firmami, případně i životní údaje. Třetí část obsahuje místní rejstřík; ke každému jménu obce, uváděnému v německé i české podobě, jsou přiřazeny firmy a osoby působící v místě.

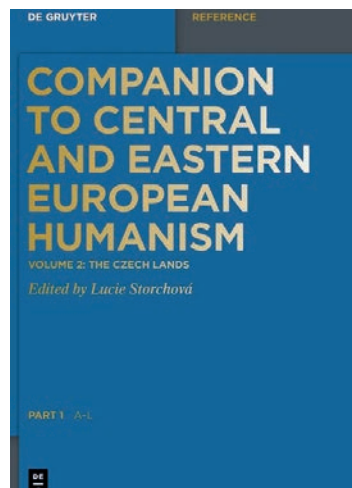
Skutečnost, že soupis přináší nejen jména majitelů firem, ale i jejich zaměstnanců – faktorů, tovaryšů či učňů, poskytuje předpoklady pro rekonstrukci vertikální i horizontální mobility osob, které se jakýmkoli způsobem zapojily do knižního obchodu, i pro všechny další podobné výzkumy.

Vcelku je možné v této práci (společně s knihou *Na cestě k „výborně zřízenému knihkupectví“*) spatřovat mimořádný čin, srovnatelný s Voitovou Encyklopedií knihy a významně reprezentující českou vědu na mezinárodní scéně.

JIŘÍ POKORNÝ

■ ***Companion to Central and Eastern European Humanism, Volume 2 Czech Lands, Part 1.* Storchová, Lucie (ed.), Berlin, Boston, De Gruyter 2020. xvi, 782 s.**

Odborná veřejnost v zahraničí neměla až doposud možnost seznámit se komplexněji s problematikou recepce a šíření humanistických myšlenek v českých zemích. Absenci souborné práce v anglic-

kém jazyce řeší nově vydaný bibliografický slovník, který představuje dosud nejucelenější pohled na humanistickou produkci a její autory působící v českých zemích od poslední třetiny patnáctého století až po období pobělohorské. První díl tohoto dvoudílného kompendia vydalo v loňském roce nakladatelství De Gruyter v rámci mezinárodní ediční řady *Companion to Central and Eastern European Humanism* zaměřené na mapování humanistické produkce střední a východní Evropy. Publikace je výstupem tříletého grantového projektu: *Po-doby humanismu v literatuře českých zemí (1469–1622)* realizovaného převážně na půdě Filosofického ústavu Akademie věd ČR v letech 2016–2018.

Velkorysý vydavatelský počín, na jehož realizaci se podílel mezinárodní autorský tým složený z více než tří desítek odborníků z nejrozličnějších převážně humanitních věd, má oslovit zejména zahraniční publikum. Úvodní část prvního svazku, v němž jsou abecedně řazeni autoři začínající na písmeno A–L,

otevívají tři analytické studie, které výstižně charakterizují tři různé etapy humanismu v českých zemích včetně jejich vývojových proměn a specifík. Zbývajících téměř sedm set stran vyplňuje přes sto třicet autorských hesel, která obsahují vedle základních životopisných událostí také detailní popisy literární a učenecské aktivity humanistů působících v českých zemích v letech 1480–1630. Dlužno říci, že někteří autoři byli tímto způsobem podchyceni poprvé. Tento fakt vyplývá nejen z regionálního vymezení, ale především z široce pojaté definice „humanisty“, jež autorský tým zvolil při sledování jedné z důležitých etap literární historie. Podchyceni jsou jak autoři, kteří pocházeli z českých zemí nebo zde minimálně pět let působili, tak také humanisté, kteří udržovali úzké styky s tuzemskými učiteli či šlechtou. Za zásadní pro zařazení autora mezi humanisty nepovažoval autorský kolektiv jen tradiční kritérium, tedy dostatečně velký objem děl publikovaných v latině či řečtině, ale též prokazatelnou inspiraci antickými autory anebo vlastní editorskou a překladatelskou činností, která zprostředkovávala antickou literaturu domácímu publiku v jednom z národních jazyků (němčina, čeština). Inovativní přístup autorského kolektivu pod vedením Lucie Storchové je patrný též při interpretaci literární produkce jednotlivých humanistů, v rámci níž je autorská tvorba domácích humanistů představena poprvé ve své úplnosti (tj. jak produkce novolatinická, tak také ve vernakulárních jazycích). Novým způsobem přistoupili

autoři hesel také k rozboru a hodnocení literární produkce humanistů, v rámci něhož se ústředním bodem jejich výkladu stal vztah autora k antické tradici a její recepcí ve vlastní literární tvorbě. Velmi cennou součástí autorských hesel jsou též informace o osobních vztazích mezi autory včetně jejich příslušnosti k nejrozličnějším učenecským komunitám, což názorně ilustrují odkazy na dochovanou korespondenci. Každé heslo je nadto doplněno o rozsáhlou bibliografii zahrnující archiválie, rukopisy a tištěné publikace autora s odkazy na národní retrospektivní bibliografie. Bibliografický soupis uzavírá seznam základní, převážně novější odborné literatury.

VERONIKA SLADKÁ

■ **Michał SPANDOWSKI,**
Catalogue of Incunabula in the National Library of Poland. Vol. I–II.
 Warszawa, Biblioteka Narodowa
 2020. 694, 382 s.

Tragický předěl v dějinách sbírky inkunabulí Národní knihovny Polska tvoří říjen 1944, kdy ji po porážce Varšavského povstání nechalo německé Brandkommando spálit – vedle dalších částí historického fondu evakuovaných do sklepení budovy na ulici Okólnik.¹ Z 2 250 inkunabulí zbylo několik málo jednotlivin. Zachoval se alespoň jejich

¹ Dále srov. Michał SPANDOWSKI, *Polskie zbiory inkunabulów zniszczone, rozproszone i przemieszczone w czasie i w wyniku II wojny światowej*, Rocznik Biblioteki Narodowej 44, 2013, s. 28.